

327

Nr.

de ordine din mapă.

5.07.

17

ROMÂNIA

MINISTERUL INSTRUȚIUNII, AL CULTELOR ȘI ARTELOR

ARHIVA COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE

ANUL 193.....

MAPA Nr.

44

FASCICULA Nr.

5

În această fasciculă sunt grupate toate actele relative la

Biserica Sadina - Prota

Iul. Vlăsceanu

MUZEUL DIN BÎRLAD

1914 - 1920 1934

327

Raport Nr. 1.

18 Aprilie 1914

Bărlad.

26. IV. 1914

La Comisiunea
Președinte,

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

Sedința din: 5 Mai 1914

Să se înțeleagă prin I. Antonovici
pentru activitatea sa și interesul mu-
zeului și să se comunice cu dii
lipni de fonduri, cu scopul Comisiunii
nu poate satisface

Domnule Președinte,
Respectuos Vă aduc la cunoștință că, procedând
conform instrucțiunilor ce mi s'a dat, în ziua de 10 Apri-
Mășinile curent s'a constituit Comitetul pentru înființarea unui mu-
zeu în orașul Bărlad. Acest muzeu se va afla la Casa
Națională, clădită de războiul I. I. I. I. I.

Cu acest prilej alăturăm și o copie de pe Procesul-Verbal
încheiat în amintita zi.

Și, fiindcă, pentru înălțarea Muzeului, se cere de tre-
buri un pedestal la lada de fer, ce mi s'a dăruit acum de
Doamna Nelloren, cum și un dulap, un galant, o masă și 6
scaune, - Vă rog să binevoiți a acorda un ajutor de ore
200 lei.

Binevoiti, Vă rog Domnule Președinte, a primi asigurarea
depe înalta statură ce Vă poartă.

Correspondent, Leon I. Antonovici.

Domnule
Domnule Președinte al Comisiunii Monumentelor Istoric.

Copie

Proces-Verbal

Anul 1914 luna Aprilie în 10 zile.

Tabrenmatii, văzând trebuința ce se simte în orașul Bârlad de un muzeu istoric, care să fie pus la dispozițiunea publicului; — în temeiul Legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice și a Institutărilor din Orș. Comisiunii a acestor monumente, ne-am constituit în Comitet cu scopul de a înființa și noi un Muzeu al județului Tutova.

Muzeul acesta se va așeza în Casa Națională, care este clădită de marea societate filantropă Șteve Nelloren, și în el se vor aduna documente, felurite obiecte vechi și de artă, și în genere de tot ce interesează treburile noastre istorice.

Pentru înființarea și continuarea dezvoltării a acestui muzeu, pe lângă ce vom face un apel către conșășii și conșășii noștri, vom solicita și sprijinul necesar dela Orș. Comisiune a Monumentelor Istorice, dela Orș. Primărie a orașului Bârlad, dela Orș. Prefectură de Tutova, cum și de pe unde se va mai găsi de curănte.

Totodată, în vederea bunului mers al lucrărilor acestui Comitet, am ales dintre noi ca prezidinte pe d-l Gh. Constantin - Rămniceanu, ca vice-prezidinte pe d-l Colonel D. Petru - Tocineanu, ca Casier pe d-l I. Im. Pallady, ca secretar pe d-l Gh. Alexandru, și ca conservator al Muzeului pe Vămintele I. Antonovici; care este și membru corespondent al Comisiunii Monumentelor Istorice pentru județul Tutova.

Dește care s-a încheiat prezentul Proces-Verbal spre citire și regala.
(Semnate) Lior. I. Antonovici, Gh. Alexandru, I. E. Pallady,
G. Constantin - Rămniceanu, Colonel D. Petru - Tocineanu.

Pentru confirmare originală.

Corespondent, Lior. I. Antonovici.

Nº 291 x 12 Mai 1914.

D. M. A. S. C.	
ARHIVĂ	
Colecția	CMU
nr.	327 f. 3

CUCERNICE PARINTE,

Comisiunea noastră a luat cu satisfacție cunoștință de raportul Sf. Voastre prin care-i anunțați înființarea muzeului istoric din Bârlad și constituirea unui comitet de patronagiu pe seama acestei noi instituțiuni de cultură.

Mulumindu-vă personal pentru activitatea ce depuneți în interesul Muzeului bărlădean, vă înștiințăm că din cauza lipsei de fonduri, cu regret nu vă putem satisface cererea ce ne faceți prin același raport.

PREȘEDINTE,

SECRETAR,

PREA CUCERNICIEI SALE

PREA CUCERNICULUI PARINTE I, ANTONOVICI
MEMBRU CORESPONDENT AL COM. MON. ISTORICE

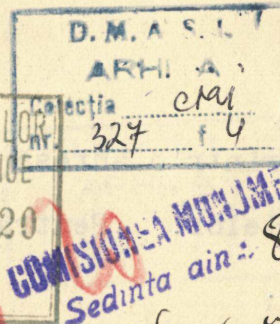
COMISIUNEA
MONUMENTELOR ISTORICE

ADMINISTRAȚIA CASEI BISERICII

MEMBRUL CORESPONDENT

pentru
Județul Tutova.
No.1

1920, Aprilie 5

DOMNULE PREȘEDINTE,

La adresa D-voastre No.629,din 19 Martie a.c.,avem onoare a
Vă aduce la cunoștință următoarele:

Din pricina războiului și deci a greutăților de tot felul,nu
s'a putut face aproape nimic,în perioada dela 1916-1919,în privin-
ța Monumentelor Istorice din jud.Tutova.M'am mărginit a păstră cu
îngrijire începuturile făcute cu muzeul înființat,în orașul Bârlad,
în una din camerele dela Casa Națională,despre care V'am făcut cu-
noscut prin raportul publicat în Anuarul Comisiunei Mon.Istorice ,
pe 1914,fila 93-95.

În anul 1916 am scos de sub tipar "Monastirea Florești". Lu-
crarea s'a tipărit în stab.Socec,din București,și care, neputându-
se broșă atunci,s'a făcut aceasta către finele anului trecut în
Huși,unde mă aflu ca Locotenent de Episcop, - și din care lucrare
înnaintez acum D-voastre un exemplar.În legătură cu această lucra-
re amintesc D-voastre că cele 3 pietre cu inscripții,dela M-rea
Florești, de care se vorbește în amintitul raport,s'au pus în pere-
tele din pridvor,încă din anul trecut.

Adaug și aceasta.În Octomvrie 1917,așezându-se câteva escadri-
le de aeroplan pe șesul din dreptul grădinii publice din Bârlad
și desființându-se 3 movile,am luat măsurile cuvenite pentru a nu
rămâne necunoscute pe viitor locurile pe care au fost acele movile

DOMNIEI SALE,

DOMNULUI PREȘEDINTE AL COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE.BUCUREȘTI .

atrăgând printr-o adresă atenția Primăriei Bârlad și aceasta, la rândul ei, ^{Comandantului} Escadrelor. Pentru știința D-voastre alăturez și o copie de pe aceea adresă.

Și acum, aflându-mă în Huși, ca Locotenent de Episcop, pe timpul cât voiu lipsi din Bârlad, am însărcinat cu direcția Muzeului pe d-l Gh. Alexandrescu, profesor la liceu, căruia i-am încredințat și cheile dela lada de fer a Muzeului. Și Vă rog să binevoiți a încuviința și D-voastră această măsură, - mai ales că d-l Alexandrescu face parte din comitetul aceluia Muzeu.

MEMBRU CORRESPONDENT,

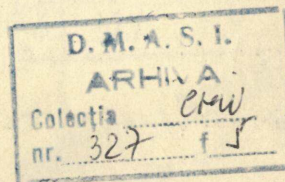
f. Arhiepiscopul Iacov Antonovici Bârlădean

COMISIUNEA MONUMENTELOR
ISTORICE
Admin. Cassei Bisericii.

MEMBRUL CORESPONDENT
pentru
JUDETUL TUTOVA.

No. 1
1916, Octombrie 27.

C O P I E .

DOMNUL PRIMAR,
Sedinta de

Cu prilejul așezării aerodromului pe șesul din fața grădine publice a orașului Bârlad, a necesitat nivelarea locului și deci desființarea a trei movile de pe amintitul șes.

Observând la fața locului felul cum s'a procedat la desființarea acelor movile, am constatat că nu s'a ajuns cu săpăturile până la baza lor, șesul fiind peste tot la fel rădicat prin depozitele de nisip aduse de ape.

Aducându-Vă la cunoștință celece preced, cu onoare Vă rog să binevoiți a dispune pe deoparte întocmirea unei mici schițe de plan, pe care săsse indice locurile acelor movile, iar de de alta îngroparea a trei cărămizi pe care să fie săpate literile: P.U.F. pentru deplina siguranță a celor ce vor întreprinde într'o zi, pe aici, săpăturile cuvenite în interesul Istoriei.

Binevoiți, Vă rog, Domnule Primar a primi, cu acest prilej, asigurarea despre cea mai deosebită stimă ce Vă păstrez.

MEMBRU CORESPONDENT, (ss) ECON. I. ANTONOVICI.

PROPUNERE

Cu privire la forma dinafarică și lăuntrică ce ar trebui să aibă „BISERICA EROILOR” DIN BÂRLAD.

Biserica, despre care e vorba a se clădi în orașul Bârlad, în locul Bisericii „Domneasă”, pentru comemorarea în veci a Eroilor Tutoveni, cari au luptat în războaiele din anii 1877—78, 1913 și 1916—18, și prin care războaie s'au creat Neamul Românesc, Regalitatea și Intregirea Neamului Românesc, credem nimerit a avea următoarea formă dinafarică și a ei împărțire lăuntrică :

I) Clădirea ar trebui să fie în forma Catedralei Mitropolitane dela Iași, cu patru turnuri, bineînțeles în proporții mai mici. În primul turn, din față, acel din partea stângă, să stea clopotele Bisericii, pentru sunarea obișnuită ; în al doilea turn, din față, acel din dreapta, să stea « Clopotul Eroilor », — care nu se va suna decât la anumite zile ale Anului, după un anume Regulament și, în care momente, nu se vor suna celelalte clopote ale acestei Biserici¹⁾ ; în turnul al III-lea, din partea despre răsărit, — adică despre strada Principală, — va sta un ornic mare, pentru a indica scurgerea timpului fiecărei zile ; iar, în celalalt turn, va fi un cilindru (un fel de caleidoscop), — pe care să fie așezate plăci (schimbatoare) de jur-împrejur, arătătoare de zilele și locurile tuturor victoriilor, care au adus izbânzile amintite, cu scopul anume ca, atunci când se sună Clopotul Eroilor, să se învârtiască încet, acel cilindru, printr'un mecanism²⁾. Clădirea să fie prevăzută cu ventilații și calorifer³⁾.

II. În Pridvorul Bisericii, la dreapta, să fie Camera de onoare a Eroilor, unde s'vor păstra steagurile, sub care dâșii au luptat, în amintitele 3 războaie, portretele și decorațiile lor, cum și orice obiecte amintitoare despre ei, — având acea cameră și un subsol. În mijlocul Camerei Eroilor va fi o masă, pe care vor sta 3 registre sau Cărți de Aur : în unul, se vor trece toți ostașii (ofițerii, subofițerii și soldații), cari au luat parte în cele 3 războaie ; în al doilea, acei cari au fost răniți, cu biografiile lor, cu indicarea ranei și a localității unde au dobândit-o ; și, în al treilea, numele ostașilor, cari au murit pe câmpurile de războiu, cu biografiile lor, cu descrierea luptei și a localității unde și-au dobândit gloria de Mucenici al Neamului.

La intrarea în Camera Eroilor, lângă ușa, să fie o deschizătură în perete, pe unde se va introduce, de către fiecare vizitator, benevol, o monedă de metal sau hârtie, și cari bani, la timpul ce se va crede de cuviință, se vor rădica, în prezența unei Comisiuni, compuse din : Protoereul județului, Prefect, Primar, Președintele Tribunalului și Comandantul Garnizoanei Bârlad, — și se vor plasa la Casa de Depuneri, în Bonuri sau Titluri de împrumut de ale Statului sau de ale altor Instituții din țară. Cei cinci membri își vor alege Casierul, care își va îndeplini sarcina gratuit și sub controlul Episcopului și a celorlalți colegi din Comisiune.

La rădicairea banilor, de acolo, se vor face părți : $\frac{1}{5}$ care va fi destinată pentru reparațiunile și îmbunătățirile Bisericii, ce se vor face din cinci în cinci ani ; $\frac{1}{5}$ pentru plata unui funcționar care va ajuta pe casier în ținerea socotelilor respective ; iar $\frac{3}{5}$ se vor de-

1) De pildă : în noaptea Paștelor la eșirea cu Invierea ; în noaptea anului nou, la ora 24 ; la Te-deumul dela 24 Ianuarie (6 Februarie), ziua Intregirii neamului ; în zilele morții voievozilor, Ștefan și Mihai, la ora 12 ; o soroacă lungă la vecinica pomenire, dela parastasele de peste an, când se pomenesc Eroii ; câte 3 soroace numai la ora 12, în zilele când sau săvârșit victoriile, la cele 3 războaie amintite mai sus ; câte 3 soroace, la ora 12 când moare un Erou, — în cele 2 zile dintâi, iar în a treia zi — numai în momentul punerii în mormânt.

2) Plăcile se vor schimba după ziua când se trage « Clopotul Eroilor ».

3) În cursul clădirii Bisericii Eroilor, se vor putea forma grupe de doamne, domnișoare și domni, cari, după vechea tradiție practică în trecut, de Bârlădeni, în semn de evlavie și recunoștință către Dumnezeu, să încingă șorturile și să se ostenească un ceas sau două, zidind sau cărând material, sub conducerea arhitectului. La aceasta, ca unul ce de două ori sânt Bârlădean, doresc mult să iau și eu parte.

pune cu destinațiune absolută, de a se rădica numai atunci (fie și peste o sută sau două sute de ani) când se va simți nevoia de a se reclădi în totul această Biserică. Dacă, pentru reparațiuni și plata funcționarului, nu va ajunge cele ²/₅, — se vor recurge și la alte mijloace budgetare, fără însă să se atingă vre-un ban din cele ³/₅.

Pentru întocmirea biografiilor Eroilor, răniți și morți, — vor fi rugați de către Comitet: preoții, profesorii, învățătorii și alte persoane din jud. Tutova.

III) În partea din stânga a pridvorului, va fi **Camera de Onoare a Ctitorilor Bisericii**. Acolo, în afara de portrele lor, va sta pe masa din mijlocul acelei camere Cartea de aur cu biografiile lor.

IV) În Biserică, — în afara de cafea, să fie 2 sau 3 rânduri de loje, de jur-împrejur, — rânduite așa, ca să poată sta: bărbații, femeile și copiii de școală, persoanele acele cari vin regulat la biserică; iar lumea cealaltă, streină, sau care vine mai rar, să stea în partea dela mijlocul Bisericii.

V) Biserica Eroilor din Bârlad, să aibă 2 altare, — unul în Biserica proprie, iar altul în Diaconic, care să fie făcut în așa proporții, ca partea dela mijloc să serviască și de vestmăntar, pentru Biserica mare. În Biserica aceasta mare se va oficia în Duminici și în Sărbătorile mari; — iar în cea mică, în zilele de lucru și în Sărbătorile mai mici. Primul altar să aibă ca hram „Adormirea Maicii Domnului“, iar al doilea altar pe „Sf. Dimitrie“.

VI. Biserica să aibă un subsol (criptă sau cavou), în care se vor aduce și se vor așeza osăminte de ale Eroilor Tutoveni, orânduindu-se, după toată regula și bunacuviința, sub vitrine, în anume galantare, pentru a putea fi văzute de oricine și oricând.

VII) Clopotul Eroilor să fie cât mai mare și să se toarne în orașul Bârlad, din aramă și alt material necesar, adunat pe cât posibil, dela orașeni și din satele județului Tutova. Turnarea să se facă la o zi anumită, cu mare ceremonial, în sunetul tuturor clopotelor din oraș și în prezența orașenilor, cari, în momentul ferberei materialului, să aibă prilejul a arunca, cine va voi, câte o monedă sau obiect de argint sau aur. Pe clopot în afara de dată, să se imprime: „Pomeneste, Doamne, sufletele Eroilor noștri“ și „Binecuvintează Doamne, România înregită“. Sfințirea clopotului să se facă de asemenea cu mare ceremonial.

Pentru aducerea la îndeplinire în chip cât mai practic a celor arătate până aici, credem necesar ca, cei 32 membri (Comandanții militari, foștii și actualii Senatori, Deputați, Prefecți, Primari, Protoieri), indicați de cetățenii Bârlădeni, în întrunirea dela 4 August 1919, să se constituie, alegându-și mai întâi un președinte, un vice-președinte și un secretar, și apoi să-și asocieze un număr de Domni și Doamne Bârlădene, după care cu toții să se împartă în următoarele Secțiuni: Secțiunea pentru adunarea fondurilor și clădirea Bisericii; Secțiunea pentru izestrară a launtrică a Lăcașului sfânt și a celor 4 turnuri între care și Clopotul Eroilor; Secțiunea Registrelor sau Cărților de Aur, a Camerelor de Onoare și a Cavoului.

Fiecare secțiune să aibă un Președinte, un Vice-președinte și un Secretar; iar acea pentru adunarea fondurilor și un Casier.

Membrii unei Secțiuni să se adune regulat în fiecare săptămână, iar ai Comitetului întreg odată pe lună, sau, la caz de nevoie, și de mai multe ori.

Orice hotărâri ce se vor lua de Comitet asupra celor arătate până aici, precum și orice alte lucrări relative, se vor aduce, mai întâi, la cunoștința P. S. Episcop Eparhiot.

„Fie, Doamne, mila Ta spre noi, precum am nădărdit și noi întru Tine“.

† **Arhiereul IACOV ANTONOVICI BÂRLADEANUL**

Membbru corespondent al Comisiunii Monumentelor Istorice pentru județul Tutova

Huși, 1919 Decembrie 18.

378

D. M. A. S. I.	
ARH. A.	
Colectia	CMU
nr.	327 17

ROMÂNIA

378-934

MINISTERUL INSTRUCTIUNII, AL CULTELOR SI ARTELOR DIRECTIUNEA MUZEULUI NAȚIONAL DE ANTICHITĂȚI

MUZEUL DE ANTICHITĂȚI
STRADA VICTOR EMANUEL III Nr. 11

MUZEUL DE ARTĂ RELIGIOASĂ
STRADA ȘTIRBEI-VODĂ Nr. 39

Nr. 33

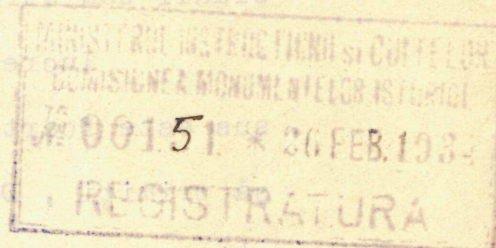
București, 24 Februarie 1934

Cancelaria: Str. Victor Emanuel III Nr. 11, S. II

*Se amână
în-înga*

*trebuie să se poată
da din fondul
Vânzărilor Monumentale
10.000 lei. Blaghicea*

Domnule Președinte,

Încă din toamna anului trecut, cu ocaziunea unor săfături făcute de un particular pe proprietatea sa din orașul Bârlad, s'a descoperit un întreg mormânt preistoric, cu un inventar deosebit de bogat, a cărui achiziție e cu atât mai necesară cu cât condițiile de aflare sunt sigure și clare. Intre Conțeștii mai vechi și un mormânt recent, descoperit în Jud. Cahul, mormântul de față se prezintă sub toate raporturile extrem de interesant.

Cum prin tratări potrivite, am ajuns cred, să pot asigura aproape achiziția mormântului, înlăturând posibilitățile împrăștierei și ale speculei, în schimbul unei despăgubiri de 10.000 (zece mii) lei, ceea ce după părerea mea reprezintă un preț absolut convenabil și legal echitabil, dar cum nu am această sumă și nici nu o pot cere dela Minister, unde lupt pentru multe alte mari nevoi ale acestui an, vă rog, Domnule Președinte, să dispuneți a se pune la dispoziția Muzeului suma de mai sus, din fondul disponibil al " Buletinului ", Muzeul prin mine rămânând

./.

D-sale

Domnului Președinte al Comisiunii Monumentelor Istorice

dator cu această sumă până când vă va putea-o restitui , sau
dacă veți crede de bine, încă de pe acum , acoperind această
sumă cu un număr echivalent de exemplare din Dacia I , II, III-IV,
ce avem disponibile , pentru nevoile Dvs. cu secțiunile Comi-
siunii sau străinătatea .

Incredințându-vă încă odată , că achizițiunea de mai
sus este foarte însemnată și merită toată atențiunea, vă rog ,
să primiți , Domnule Președinte, încredințarea adâncii mele
stime.

24p. 10. III. 934.
DIRECTOR,

I. I. Andriescu

No 151.

Ltr. Cartera Romaniana

Am onor a va

reza sa binevoiti a achita

in contul Comisiei noastre,

din vanzarea Buletinului

Com. Mon. France, suma

de lei 10.000, plus profitor

I Andriescu.

Pe verso al acestora va
semna de primirea sumei.

P. S. C.